

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

เนื่องจากปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจของประเทศได้ประสบปัญหาการถดถอยอย่างรุนแรง ธุรกิจประสบปัญหาการขาดทุน ปิดกิจการและปลดคนงานออก มีภาวะการว่างงานจำนวนมาก ก่อให้เกิดอาชญากรรมและการประทุษร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนหลายรูปแบบ มีความสลับซับซ้อนและทวีความรุนแรงขยายเป็นวงกว้างมากขึ้น

กรมตำรวจมีหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ได้ตระหนักถึงความเดือดร้อนของประชาชนดังกล่าว ได้มีการปรับปรุงระบบบริหารงานใหม่จากกรมตำรวจที่ขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ปรับเปลี่ยนเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้เป็นหน่วยงานหนึ่งในสำนักนายกรัฐมนตรีขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี ซึ่งได้มีพระราชกฤษฎีกาโอนกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทยไปจัดตั้งเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติขึ้น โดยมีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2541 เป็นต้นไป โดยมีวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการคือ

1. ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและตรวจสอบการบริหารกิจการตำรวจในรูปคณะกรรมการ ทั้งระดับชาติ ระดับภาค ระดับจังหวัด และกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อกระจายอำนาจในการบริหารงานไปยังหน่วยงานระดับพื้นที่ได้อย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาด มีเอกภาพในการบังคับบัญชาและการอำนวยความสะดวก
3. ลดทอนหน่วยงานที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับภารกิจด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมและการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน โดยตรงเช่น ตำรวจป่าไม้ ตำรวจรถไฟ เป็นต้น

ปัจจุบันการก่ออาชญากรรมได้มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วมาก มีกระบวนการที่ซับซ้อนและแยบยลมากขึ้น ดังนั้นสำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงมีความจำเป็น อย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนา ระบบรับ - ส่ง ข่าวสารและการแสดงข้อมูลต่าง ๆ หรือที่เรียกว่า “ระบบสารสนเทศ” ให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความได้เปรียบในการต่อต้าน สกัดกั้น ป้องกัน และปราบปรามการก่ออาชญากรรมของคนร้ายได้อย่างสมบูรณ์ที่สุด โดยศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้รับมอบหมายให้พัฒนาระบบฐานข้อมูลภายใต้โครงการ POLIS (Police Information Systems) เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารที่มีความสมบูรณ์ ถูกต้อง รวดเร็ว ทันต่อสถานการณ์และมีความคล่องตัวสูง และมีแผนการที่จะทำการเชื่อมโยงระบบไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติทั่วประเทศโดยในส่วนกลางจะเชื่อมโยง หน่วยงานสนับสนุนทั้งหมด และ สถานีตำรวจในนครบาล ในส่วนภูมิภาค ได้แก่ สำนักงานตำรวจ กองบังคับการอำนวยการ กองกำกับสืบสวนสอบสวน จนถึงระดับ ตำรวจภูธรจังหวัด รวมทั้งสิ้น 640 เครื่อง โดยเริ่มดำเนินการ

เมื่อ เดือน ตุลาคม พ.ศ.2538 โดยใช้เงินประมาณจำนวน 331 ล้านบาทเศษ¹

โครงการ POLIS จะมีระบบควบคุมกลางและที่เก็บข้อมูลอยู่ที่ ศูนย์ข้อมูลข้อสนเทศ โดยจะเชื่อมโยงกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่ในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ปทุมวัน ด้วยใยแก้วนำแสง (FIBER OPTIC) และเชื่อมโยงกับหน่วยงานในสังกัดอื่น ๆ ในเขตกรุงเทพฯ ในลักษณะคล้ายชุมสายย่อย ได้แก่ กองบัญชาการตำรวจนครบาล กองบังคับการตำรวจจราจร และกองทะเบียน ซึ่งจะให้บริการแก่สถานีตำรวจนครบาล และหน่วยงานอื่นๆ ที่ใกล้เคียง ส่วนหน่วยงานในส่วนภูมิภาคจะใช้ สำนักงานตำรวจภาค 1-9 เป็นลักษณะคล้ายชุมสายย่อย เพื่อให้บริการแก่ กองบังคับการอำนาจการภาค กองกำกับการสืบสวนสอบสวนภาค ตำรวจภูธรจังหวัด และหน่วยงานอื่นๆ ที่อยู่ใกล้เคียงเช่น กองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค กองกำกับการตำรวจทางหลวง ด่านตรวจคนเข้าเมือง ฯลฯ ต่อไป ซึ่งแต่ละภาคจะเชื่อมโยงกับภาคอื่นที่ใกล้เคียงด้วยเพื่อใช้ทดแทนกรณีเกิดเหตุขัดข้อง ซึ่งจะทำให้ทุกหน่วยงานสามารถติดต่อสื่อสารถึงกันหมดด้วยความรวดเร็ว และการแสดงข้อมูลประกอบด้วย ตัวหนังสือ เสียง ภาพนิ่ง หรือภาพเคลื่อนไหว ซึ่งได้จัดแบ่งข้อมูลข่าวสารดังกล่าวออกเป็นระบบงานหลัก 6 ระบบ และแต่ละระบบแบ่งเป็นฐานข้อมูลย่อย รวมทั้งโครงการประกอบด้วย 26 ฐานข้อมูล ซึ่งกรมตำรวจได้ทำสัญญาซื้อขายและติดตั้งเครื่องคอมพิวเตอร์อุปกรณ์การประมวลผลระบบคอมพิวเตอร์ (POLIS) นี้กับ บริษัท คอนโทรล ดาต้า (ประเทศไทย) จำกัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการทำงานได้อย่างสมบูรณ์ทั้งทางด้านการค้นหาข้อมูล การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม เพื่อสนับสนุนการบริหารงานของกรมตำรวจ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

ในส่วนภูมิภาค ตามโครงการ POLIS สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้พิจารณาติดตั้งระบบให้แก่หน่วยต่าง ๆ ดังนี้

1. สำนักงานตำรวจภาค คอมพิวเตอร์ 1 ชุด เครื่องพิมพ์เลเซอร์ 1 เครื่อง
2. กองบังคับการอำนาจการ คอมพิวเตอร์ 4 ชุด เครื่องพิมพ์ 24 หัวเข็ม 1 เครื่อง
3. กองกำกับการสืบสวนสอบสวน คอมพิวเตอร์ 1 ชุด เครื่องพิมพ์ 24 หัวเข็ม 1 เครื่อง
4. ตำรวจภูธรจังหวัด คอมพิวเตอร์ 1 ชุด เครื่องพิมพ์ 1 เครื่อง
5. สถานีตำรวจอำเภอเมือง คอมพิวเตอร์ 1 ชุด

¹ ศูนย์ข้อมูลสนเทศ กรมตำรวจ.เอกสาร โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศ กรมตำรวจ (POLIS), กรุงเทพฯ 2538,หน้า 1 .

ดังนั้นในส่วนของการตรวจราชการจังหวัดเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในเขตพื้นที่จังหวัดที่ตั้ง และได้รับนโยบายให้นำเอาระบบสารสนเทศมาใช้ในหน่วยงานตามโครงการ POLIS ด้วย โดยแต่ละจังหวัดจะได้รับมอบจำนวน 2 ชุด คือ ในส่วนอำนาจการตรวจราชการจังหวัด 1 ชุด และ สถานีตำรวจอำเภอเมือง 1 ชุด เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลไปยังศูนย์ข้อมูลหลักที่ศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานตำรวจภาคและระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ของตำรวจ ซึ่งการนำเอาระบบสารสนเทศที่มีเทคโนโลยีสูงมาใช้ในหน่วยงานแล้วจะให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์นั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลาย ๆ อย่างของหน่วยงาน เช่น งบประมาณ (Budget) ระเบียบวิธีการปฏิบัติงาน (Work Process) บุคลากร (Men) การบริหารงาน (Management) และสภาพสังคมการเมืองและวัฒนธรรม (Politics and Culture) เป็นต้น²

ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำเอาระบบสารสนเทศโครงการ POLIS ของตำรวจ มาใช้ในหน่วยงานตำรวจจังหวัดลำพูน เพื่อจะได้เป็นข้อมูลพื้นฐานและแนวทางสำหรับผู้บริหารหน่วยงานและผู้รับผิดชอบระบบสารสนเทศของหน่วยงานนำไปปรับปรุง และเตรียมความพร้อมของหน่วยงาน ให้สามารถรองรับต่อการนำเอาระบบสารสนเทศโครงการ POLIS มาใช้ ให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำเอาระบบสารสนเทศโครงการ POLIS ของตำรวจ มาใช้ในหน่วยงาน ตำรวจจังหวัดลำพูน

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำเอาระบบสารสนเทศโครงการ POLIS ของตำรวจ มาใช้ในหน่วยงานตำรวจจังหวัดลำพูน
2. ทำให้ได้ข้อมูลพื้นฐานและแนวทางสำหรับผู้บริหารหน่วยงานและผู้รับผิดชอบระบบสารสนเทศของหน่วยงานนำไปปรับปรุงและเตรียมความพร้อมของหน่วยงานเพื่อให้สามารถรองรับต่อการนำเอาระบบสารสนเทศโครงการ POLIS มาใช้ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของกรมตำรวจอย่างมีประสิทธิภาพ

² Laudon C. Kenneth, and Laudon P. Jane, Management Information Systems, 4 th ed. NJ.: Prentice Hall, pp. 71-73, 1996.